

[Stensballe.]

Opfattelse, at der fremdeles var nok at gøre med Udbedring og Udbygning af eksisterende Veje, navnlig Sognevejene, Forbindelserne til Landevejene, og det baade med Hensyn til Forøgelse af Bredden, bedre Plan og ikke mindst en langt bedre Befæstelse end den, der findes paa adskillige af dem. Jeg udtalte ogsaa, at til at sørge for gode Vejombbygninger og Vejforbedringer havde de kommunale Raad, Amdsraad og Sogneraad, de bedste Forudsætninger, hvor megen Agtelse jeg end nærer for Trafikministeriets Embedsmænds udmærkede Arbejde. Jeg udtalte endvidere, at jeg vilde dog ikke have noget imod, at et mindre Beløb gik til Vejfondens, saaledes at Ministeren derigennem kunde bidrage til Vejenes Føren igennem fra et Amt til et andet. Men det var Sognekommunerne, Amtskommunerne og Bykommunerne, der fremdeles maatte varetage Administrationen af de øvrige Beløb. Saaledes mener jeg ogsaa, at Loven af 15. April 1930 er formuleret. Men det, der er sket, er dette, at nu dirigeres det herinde fra, fra Centraladministrationen, paa en saadan Maade, at alle Projekter skal indsendes til Approbation. Der kræves, saa vidt jeg har forstaaet, visse Vejbredder, visse Krumningsradier, maaske ogsaa visse Stigningsforhold gennemført. Men om dette kan vi jo høre nærmere i Udvalget. Jeg forstaaer, at man aldeles ikke har villet gaa ind paa, at det at forbedre Vejbanen i sig selv hører ind under den almindelige Vedligeholdelse. Jeg forstaaer ikke rigtig den Betragtning; thi Hensigten med Motorafgiften har altid været Vejenes Omdannelse til at modtage Automobiltrafikken. Det er det, det drejer sig om, og dertil hører ikke mindst, at Befæstningen bliver saa god som muligt. Det har erfaringsmæssigt vist sig, at gode Veje betyder saa store Besparelser for de motor-kørende, at det, selv om de skal ofre noget derpaa, i det lange Løb er en stor Fordel for dem. Derfor er det ogsaa af Betydning, at Vejenes Vedligeholdelse bliver saa god som muligt, men Vejenes Vedligeholdelse for andre Køretøjer er ikke indbefattet heri. Det, der her skal ydes Tilskud til, er netop til de *Merudgifter*, som Motorkøretøjerne forarsager. Ud fra saadanne Betragtninger blev da ogsaa Lovforslaget ændret fra den Tilstand, hvori det kom fra Folketinget, og det saaledes, at Ministeren fik Dispositionsret over en Trediedel af de Beløb, der sattes ud til selve Vejarbejderne, medens Kommunerne fik Dispositionsret over to Trediedele, og Fordelingsretten tilkom Ministeren for offentlige Arbejder efter

givne Regler. Det var altsaa ikke som *Tilskud* til Vejarbejder, saa at Ministeren kunde kræve en Modydelse fra Kommunerne. Naturligvis kunde han godt yde Beløb, og Kommunerne kunde yde noget selv, men Krav om Tilskud forstaaer jeg ikke at Loven kan hjemle Ret til. Det er netop Forskellen, som jeg har sagt før, fra Folketingets Formulering, at Ordet „Tilskud“ er gaaet ud. Jeg fremhævede det overordentlig stærkt som Ordfører for det samlede Udvalg i Fjor — det staaer Sp. 1730 i Landstingets Forhandlinger. Den højtærede Minister opholdt sig ogsaa ved dette og fremkom med en Udtalelse, der findes Sp. 1731, hvorefter han forment, at man i Virkeligheden ikke vilde faa Mulighed for at stille sig anderledes, end at det blev et Tilskud til saadanne Arbejder. Jeg svarede dertil paa Sp. 1732, at naar Ordet Tilskud var gaaet ud, maatte deri ligge, at der ligefrem kan stilles et Beløb til Raadighed for Kommunerne, uden at det sker i Form af Tilskud med den Følge, at der skal afses noget fra anden Side. Jeg beklager, at Ministeren har misforstaaet disse Udtalelser. Hele Forhandlingen viste klart, at Tilskuddet maatte være Undtagelsen og Fordelingen det lovhjemlede. At det maaske kunde gaa saaledes — jeg ved slet ikke, om det har været Tilfældet —, at der krævedes saa store Arbejder sat i Gang fra Kommunernes Side, at der ikke kunde ydes det hele herfra, det er en anden Side af Sagen. Men et Krav fra Ministerens Side om Tilskud dertil, at de absolut skal betale 50 pCt. dertil, forekommer der mig ikke at være Hjemmel for i Loven. At der har hersket en urigtig Opfattelse paa dette Punkt, synes jeg tydeligt fremgaar af Overvejsinspektørens Skrivelse, Side 8 i Betænkningen, hvor der for Vejfondens Vedkommende staaer, at Loven bestemmer, at Midlerne skal anvendes som Tilskud. Det er en absolut Fejltagelse, og Resultatet af den Maade, hvorpaa Loven er administreret, er sikkert allerede blevet og vil formentlig blive, at der til Kommunernes Vej-Vedligeholdelser praktisk talt kun vil blive ca. 30 Mill. Kr. om Aaret. Det var jo dog Forudsætningen i Fjor, at der skulde blive adskilligt mere end disse 30 Mill. Kr., og det forekommer mig ogsaa at være nødvendigt under Hensyn til den stærkt tiltagende Automobiltrafik.

Ved at administrere Loven paa den nævnte Maade har man opnaaet, at der er paalagt Kommunerne forøgede Skattebyrder, det være sig Amtskommuner, ikke mindst, og det være sig Bykommuner, og ved at stille dette Krav er der tillige presset